

۲- اجاره متصدیان حمل و نقل اشخاص یا مال التجاره اعم از راه خشکی یا آب و یا هوا.

اجاره خدمه و کارگر

۱- خدام یا کارگر نمی تواند اجیر بشود مگر برای مدت معینی یا برای

انجام امر معینی

۲- اگر کسی بدون تعیین انتهای مدت اجیر شود مدت اجاره محدود خواهد بود بمدتی که مزد از قرار آن معین شده است. بنابراین اگر مزد اجیر از قرار روز یا هفته یا ماه یا سالی فلان مبلغ معین شده باشد مدت اجاره محدود بیک روز یا یک هفته یا یکماه یا یکسال خواهد بود و پس از انقضاء مدت مزبور اجاره بر طرف می شود و اگر پس از انقضاء مدت، اجیر بخدمت خود دوام دهد و موجر او را نگاه دارد اجیر نظر بمراضات حاصله بهمانطوریکه در زمان اجاره بین او و موجر مقرر بوده مستحق اجرت خواهد بود.

اجاره متصدیان حمل و نقل

تعهدات متصدیان حمل و نقل اعم از اینکه از راه خشکی یا آب یا هوا باشد برای حفاظت و نگاهداری اشیائیکه بآنها سپرده می شود همان است که برای امانت دار آن مقرر است (۱. مهمانخانه) بنابراین در صورت تفریط یا تعدی مسئول تلف یا ضایع شدن اشیائی خواهند بود که برای حمل بآنها داده می شود این مسئولیت از تاریخ تحویل اشیاء بآنان خواهد بود و ممکن است شرط شود اگر در وقت معین محمول را بمقصد نرساند مقدار معینی از مال الاجاره کم شود.

قسم دوم - اجاره حیوانات

۱- در اجاره حیوان تعیین منفعت یا بتعیین مدت اجاره است یا بی بیان مسافت و محلی که راکب یا محمول باید بآنجا حمل شود

۲- در موردیکه منفعت بی بیان مدت اجاره معلوم شود تعیین راکب یا محمول لازم نیست ولی مستأجر نمیتواند زیاده بر مقدار متعارف حمل کند. و اگر منفعت بی بیان مسافت و محل معین شده باشد تعیین راکب یا محمول لازم است.

۳- در اجاره حیوان ممکن است شرط شود که اگر موجر در وقت معین محمول را بمقصد نرساند مقدار معینی از مال الاجاره کم شود.

۴- در اجاره حیوان لازم نیست که عین مستأجره حیوان معینی باشد بلکه تعیین آن بنوع معینی کافی خواهد بود.

۵- حیوانی که مورد اجاره است باید برای همان مقصودی استعمال شود که قصد طرفین بوده است بنابراین حیوانی را که برای سواری اجاره شده است نمیتوان برای بارکشی استعمال نمود.

اجتماع - اجتماع امر و نهی - اجتماع

اجتماع امر و نهی بر شئی واحد ممکن است یانه؛ در موردیکه يك شئی که از جهت مورد امری باشد از لحاظ دیگر منهی عنه باشد مأمور عمل چه باید بکند؟ اکثر اصولیون اجتماع امر و نهی را ممتنع میدانند.

مسائلی بر آن متفرع است از قبیل بطلان صلوة در مکان مغضوب و غیره.

اجتماع نهی عمومی و نهی خصوصی - هر گاه در عمل ممنوع باشد ولی ممنوعیت یکی از آنها عمومی و شامل تمام مردم بوده و ممنوعیت عمل دیگر مختص بطبقه‌ئی از طبقات باشد و شخص ناچار با انجام یکی از این دو عمل ممنوع گردد ممنوع خصوصی را باید اختیار کند.

اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جرائم

ق. ك. ماده ۱۸۶ و ۱۶۹ مع علوم انسانی

ما - ۱۶۸ - هر گاه دو نفر یا بیشتر اجتماع و مواضعه نمایند که جنحه و جنایتی بر ضد امنیت خارجی یا داخلی مملکت یا بر ضد آسایش حکومت ملی و آزادی یا بر ضد اعراض یا نفوس یا اموال مردم مرتکب شوند یا وسایل ارتکاب آنرا فراهم آرند بقرار ذیل محکوم خواهند گردید:

۱- اگر اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جنحه باشد مرتکب از هشت روز تا سه ماه بجزس تأدیبی محکوم می‌شود.

۲- اگر اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جنایت بر ضدنوامیس یا نفوس یا اموال

- باشد مرتکب بحبس تأدیبی از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد .
- ۳- اگر اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جنایت برضد امنیت داخلی مملکت یا برضد آسایش حکومت ملی و آزادی باشد مرتکب محکوم بحبس تأدیبی از شش ماه تا دو سال و باقامت اجباری از یکسال تا سه سال خواهد بود .
- ۴- اگر اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جنایت برضد امنیت خارجه مملکت باشد مرتکب بحبس مجرد ازدو تا پنج سال محکوم خواهد شد .
- ماده ۱۶۹ هر کس با مرتکبین جرائم مزبور در ماده فوق از روی عمد و اختیار مساعدت نموده و از برای آنها آلات و ادوات یا اسباب ارسال و مرسول مکاتبات یا محل اجتماع فراهم کند محکوم بحبس تأدیبی از هشت روز تا شش ماه خواهد گردید .
- اشخاصی که مرتکب یکی از جرائم مذکوره در این ماده و ماده قبل گردیده اند هر گاه قبل از هر گونه تعقیبی مقامات مقتضیه را از مواضعه و تشکیل اجتماع مطلع سازند از مجازات معاف میشوند (ر . انجمن - باشگاه)
- اجتهاد - اجتهاد در لغت بمعنی تحمل مشقت و در اصطلاح عبارت از استفراغ فقیه است و سع خود را برای تحصیل ظن بحکم شرعی .
- موادی که مجتهد باید بداند عبارت است از :
- ۱- لغت عرب و معانی الفاظ عرفیه بقدریکه بتواند از کتاب و سنت احکام را استنباط نماید .
 - ۲- صرف و نحو .
 - ۳- قرآن بقدریکه مربوط باحکام است و شناختن محل آیات احکام .
 - ۴- رواة و دانستن احوال آنها
 - ۵- موارد اجماع تا از مخالفت آن بتواند احتراز کند .
 - ۶- مطالب اصولی از قبیل احکام اوامر و نواهی و عموم و خصوص و غیره .
 - ۷- منطقی تا بتواند استدلال نماید .
- علاوه بردانستن مطالب مذکوره در بالا مجتهد باید دارای ملکه و قوه ادراکی

نیز باشد تا فروع را بر اصول و جزئیات را بر کلیات تطبیق دهد و در موارد تعارض بتواند طرف قابل ترجیح را تشخیص دهد. بعضی از علما مانند شهید و علامه تجزیه در اجتهاد را قبول کرده اند.

اجداد - ق. مد. ما - ۱۰۴۲ - ۱۱۸۰ و ۱۱۸۱ و ۱۱۹۹ - آ. ک. ما - ۲۴۵ و ۲۹۰. ق. ک. ما - ۲۰۷ الف ۲۲۷ مکرر.

۱- طفل صغیر تحت ولایت قهری پدر وجد پدری خود می باشد و هم چنین است طفل غیر رشید یا مجنون در صورتیکه عدم رشد یا جنون او متصل بصغر باشد (ما - ۱۱۸۰ ق. مد.)

۲- هر يك از پدر وجد پدری نسبت باولاد خود ولایت دارند.

(ما. ۱۱۸۱ ق. مد.)

۳- نکاح دختری که هنوز شوهر نکرده اگرچه بیش از هیجده سال تمام داشته باشد متوقف با اجازه پدر یا جد پدری اوست.

هر گاه پدر یا جد بدون علت موجه از دادن اجازه مضایقه کنند دختر میتواند با معرفی کامل مردی که میخواهد با او شوهر کند و شرایط نکاح و مهری که بین آنها قرار داده شده بدفتر ازدواج مراجعه و بتوسط دفتر مزبور مراتب را بپدر یا جد پدری اطلاع دهد و بعد از پانزده روز از تاریخ اطلاع دفتر مزبور می تواند نکاح را واقع سازد ممکن است اطلاع مزبور بوسیله دیگری غیر از دفتر ازدواج بپدر و یا جد پدری داده شود ولی باید اطلاع مزبور مسلم باشد (ما - ۱۰۴۳ ق. مد.)

۴- نفقه اولاد بر عهده پدر است. پس از فوت پدر یا عدم قدرت او بانفاق بعهدۀ اجداد پدری است با رعایت الاقرب فالاقرب در صورت نبودن پدر و اجداد پدری یا عدم قدرت آنها نفقه بر عهده مادر است. هر گاه مادر هم زنده یا قادر بانفاق نباشد با رعایت الاقرب فالاقرب بعهدۀ اجداد و جدات پدری واجب النفقه است. و اگر چند نفر از اجداد و جدات مزبور از حیث درجه اقربیت مساوی باشند نفقه را باید بحدۀ مساوی تأدیة کنند.

(ما. ۱۱۹۹ ق. مد.)